

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 t.

Felölös szerkesztő: Dr. Weisz Ignác.
Szerkesztő: Győri Imre.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon : 177.

A nyomorultak.

Brassó, nov. 8.

Milyen remények dőlhetek össze s milyen szörnyű lelki tusákon eshetett át az a szerencsétlen ember, aki a napokban Budapesten négy gyermekének és feleségének kalápcáscsal szétverte a fejét, azután leugrott a harmadik emeletről és ott maradt összetört testtel az udvar kövezetén.

Az ilyen szörnyettek, amelyek megremegtetik a szíveket, csak tutó pillantást engednek a nyomorultak világába. Abba a világba, ahol ömlik a könny és veríték, ahol a harc a kenyérért mindennap újra kezdődik és a kétségbeesés állandóan napirenden van. Nekiindul az életnek egy ember. Reményekkel gazdagon, anyagiakban koldusszegényen osztályos társat keres és talál. Egyideig folytatja a harcot az életért és látszatért. Közben megnővekedik a családja. Éhes és sápadt gyerekek sirnak. Az asszony kétségbeesetten tördeli a kezét. A munka, melyet a kenyérkereső férj végez, nem áldásthó.

Két út előtt áll: a bűn, vagy az öngyilkosság. Hány embert hajt bűnbe

a nyomorúság, arról számot adnak a rendőri krónikák és bűnügyi statisztikák. Aránylag több bűnöse van a nyomornak, mint öngyilkosa. A lovagutcai rettenetes tragédia annyira tele van isszonyattal és szörnyűséggel, hogy szívdobogva áll meg az események szemlélője és keresi a szörnyített rugóit.

A családirtonak üzlete volt. Testvérbátyjának előadása szerint szeretett volna versenyt futni a versenyzőkkel. Nem azokkal akart konkurrálni, akik tisztas és eredményes munkát végeznek, hanem azokkal, akik fényes házat vezetnek, nagy lábon élnek, hintón robognak és dús lakmároznak. Egyszerű képkereskedő volt. Az ilyen foglalkozásu emberek, ha szerények és takarékosak, meg tudnak élni valahogy, ha gondokkal is. De ő inast, cselédet tartott; szeretett kocsikázni és szeretett volna tündökölni.

S elkövetkezik a nagy leszámolás napja. A házbérhónap itt van a nyakán. Cselédet, inast fizetni kell. Az összes jövedelmi források elapadtak már. Be kell vallani a háziurnak és az egész világnak, melyben él, hogy nyomorult koldus és már a látszatot sem tudja szolgálni. S azután követ-

kezik a kétségbeesés és szörnyűség éjszakája. Vadállat gyanánt nekiesik családjának és a legszönyorúsabb vérengzéssel végez vele. Tehetetlen gyermekeknek kitekeri a nyakát, szétloccsantja a koponyáját, a feleségét ugyanoly módon gyilkolja le s végezetül a maga nyomorult életének is véget vet. A világ pedig szörnyűlködve áll meg a véres látványosság előtt és azt kérdezi, hogyan lehetséges az ilyen?

Ugy lehetséges az ilyen, hogy azok, akik pazarul és fényűzően élnek, nem törődnek azzal, hogy milyen érzést vált ki a fényűzés az irigykedők és nyomorban sanyalódók szívében. És ugy lehetséges, hogy nálunk, a mi társadalmi körünkön belül mindenki egy, vagy két fokkal jobban akar élni és többnek akar látszani, mint amennyire jövedelme és képessége feljogosítja. És végül azért lehetséges, mert a tisztas munkának mind kevesebb és kevesebb értéke és tere van.

Ezért olyan sok a nyomorult fönt is, a társadalomnak napsugarakkal bevont ormain és alatt, ahol a tehetetlenek és könnyen kétségbeesők ezrei ténferegnek.

A „BRASSÓI LAPOK” tárcája.

Paula.

Írta: DÓRA.

Az asszonyok a cselédmizériát tárgyalták. Amikor a kis szőke Kun dr.-né kezdett el beszélni, egyszerre megakadt a hangos vitakozás.

— Ismertétek ugy-e az Erzsi szakácsnét, aki négy évig volt nálam. Egy hónappal ezelőtt hívták haza a szülei. Férjhez adták. Fogadtam helyette egy Paula nevű nőt, akit a mama küldött fel vidékről. Nagyon beajánlották nálam, főleg a becsületességét dicsérték, meg az ügyességét. Tagbaszakadt személy volt őriás kezekkel és lábakkal. Amikor felfogadtam, bevezetésnek ezt mondtam neki:

— Nagy sulyt fektetek a tisztaságra, remélem, hogy maga is?

— Természetesen — mondta röviden.

Nekem ez ugyan nem tűnt oly természetesnek, de nem firtattam tovább az ügyet.

— Továbbá szerény és előzékeny magaviseletet igényelek — foytattam.

— Ezt annyi is tudom, mert mindenütt megkivánják — mondta száraz hangon és elfordult arccal Paula.

Nekem nem tetszett a jövevény, de tekintve, hogy a mama fogadta fel részemre, gondoltam, hogy megpróbálom vele. Első időben elég jól végezte a dolgát, csak a tisztaság tekintetében nem volt nagyon pedáns. Észrevettem egyszer, hogy a házi vászonból készült mosogatóruha helyett, egy darabka finom fehér vászonnal mosogatja az edényt. Megkérdeztem, hogy miért nem használja az erre a célra való ruhát, mire az asztalra csapta a kezében lévő fazekat és csak azután beszélt:

— Ez a nagy marha mosogatóruha nem is fér a kezembe, mit csináljak vele?

Rendreutasítottam Paulát, de amikor visszamentem a szobákba, még sokáig behallatszott mormogása és az edénycsapkodás.

Ugyanaznap este Paula kijelentette, hogy a nálunk használatban levő vaj nem izlik neki és hogy miért nem abban a tejcsarnokban vásároljuk a vaját, ahová ő szokott járni. Azt feleltem neki, hogy nekünk izlik, tehát elég jó.

— Bánom is én, csak egyék a nagyságék, én nem kérek belőle!

— Pedig egyelőre ebből eszik maga is. A tejcsarnokban különben is drágább és még kevésbé jó — feleltem neki.

— Mindig csak az olcsót! Nem nagy élvezet ilyen uraságnál szolgálni — mondta nagy foku megvetéssel Paula.

Természetesen rögtön felmondtam neki és izgatottan mentem ki a konyhából. Az ebédlőbe érve, nyugodtabb lettem.

Ma este mérkőznek:

I-ső pár:

Pfaff József — Nagy Sándor

II-ik pár:

Hansen — Paul-Le-Boucher

III-ik pár:

Jack Gotsch — Emil Peyruse.

CIRCUS STUTZBART a nyári szinkörben

Ma és naponta

Nagy nemzetközi dijbirkózások,

4000 korona kitűzött díjért,

amelyen a világ leghíresebb és legnagyobb birokmeistereit vesznek részt.

© Funda Jack Gotsch — Emil Peyruse.

A magyar betegség.

(Brassói vonatkozások)

— Cikksorozat. —

Írta: Sz—y.

Brassó, nov. 8.

III.

Előző cikkeimben kimutattam, hogy a nemzetiségi panaszok egyedüli oka a magyarság azon szerencsétlen betegsége, mely képtelenné teszi az erélyes fellépésre, s azon körülmény, hogy évszázadokon át igazán jelentéktelen előnyök elérhetéseért olyan privilégiumokat osztogatott a nemzetiségeknek, amelyeknek fontos horderejét akkor vagy nem tudta, vagy nem akarta felfogni.

Ugyancsak kimutattam, hogy a német nemzetiségeknek azon viselkedése, hogy a mikor minden vonalon a felvilágosodottság, az őszinte belátás, és a magyarosodás vezetnek, ősdi konzervativizmusból, avult nézetek szemelött tartásával, Magyarországon, tanácskozásait, városi, falusi sőt megyei dolgait is, ahol egyébként ugys ragaszkodniok kell a magyar törvényekhez — németül intézik el. — Ott ahol — pedig románul, tótul, szerbül és ruthénul.

Kimutattam, hogy ennek a közérdek szempontjából éppenséggel semmi előnye nincs, — illetve sem a közjó, sem a vezetők semmi hasznát elérni nem tudnak anyanyelvükhöz való céltalan ragaszkodással.

Megvagyok győződve arról, hogy titokban az összes józanul gondolkozó nemzetiségek feltétlenül nekem adnak igazat. — A hiba — hogy ezen még sem változtatnak — abban rejlik, hogy egyik vezető sem meri proponálni a régi tradíciókkal való szakítást, mert fél attól, hogy egyik-másik elvakult társa árulónak bélyegzi, s esetleges erkölcsi bojkottól félti állását, családját és jövőjét.

Viszont egyes nemzetiségi vezetőknek — tisztelet a kivételeknek — egyenesen dus jövedelmi forrása a magyar állameszme elleni

izgatás. Természetesen, ezek a jó emberek csak az intelligencia legalacsonyabb fokán álló tömegekre tudnak — üres frázisokkal hatni de amint intelligensebb elem kerül hatáskörükbe, azt azonnal szaturálják téves eszméikkel, sőt résztjuttatnak neki a szegény nép összekuporgatott filléreiből, s a mai anyagi világban az a mottó, hogy a pénznek nincs szaga.

Amint azután valamelyik erélyesebb ügyész az ipsék körmére talál koppantani, s az esküdtszék néhány hónapi urias államfogházat dictál az izgatók fejére, a hazai nemzetiségi — és a külföldi tudatlan — sajtó telelarmázza a világ fejét, s az izgató atyafiból nemzeti martírt csinálnak.

Mindennek egyedüli oka nem más, mint a már többször említett magyar-betegség.

Hozzon a magyar törvényhozás szigorú nemzetiségi törvényt. Mondja ki a képviselőház, hogy aki nemzetiségi izgatás bűnébe esik, arra az esküdtszék bíraskodását ne terjesszék ki, ítéljen fölötte a törvényszék és pedig a lehető legszigorubbán. Büntetése ne a magyar államfogház legyen, hanem tessék ezeket az urakat Illavára, Szamosújvárra, vagy Lipótvárra küldeni, majd elmegy hamarosan a kedvük mindenféle lázítástól.

A külföldi lapokban panaszokdókra pedig huzzák rá a hazaárulás paragrafusát. Ha haditerveket külföldre juttatni hazaárulás, kétszeresen az a hazai viszonyoknak tendenciózus elferdítése, s az a valótan híresztelés, hogy Magyarországon valakit nemzetisége miatt elnyomnak.

Majd megfontolja akkor az a jó ur, hogy tele kürtölje a világot szemenszedett hazugságokkal.

Azonban nemcsak a törvények erejével kell hatni a nemzetiségekre. Mert nemzetiségi vidékeken természetesen nem nemzetiségi az esküdtszék is és az ítélet rendesen felmentő vagy legalább is enyhe.

Hanem ébredjen fel évszázados álmai-

ból a magyar! Rázza le magáról az ősd elmaradottság nyögös bilincseit és — tartson össze!

Legyen minden magyar testvére a magyarnak. Ne nézze azt senki, hogy a másik micsoda, ur, vagy paraszt, csak azt lássa benne, hogy magyar! Soha találóbb közmondást, mint Széchényié „hogy még az apagyilkosnak is meg kell kegyelmezni, oly kevesen vagyunk magyarok.“

Ne irigykedjék egyik a másikára azért, mert mondjuk ez elnök, az meg csak egyszerű tagja valamely humánus, hazafias egyesületnek, kaszinónak, ipartestületnek, stb.

Nem lehet mindenki elnök, hiszen király is csak egy van, s bizonyos, hogy akit a közbizalom az elnöki székbe emel, az arra érdemes is.

Amikor szó van valamely magyar ügyről, ne nézzük azt, hogy ki kezdeményezte, ki vezeti, hanem mindnyájan, mint egy ember, álljunk az eszme mellé szívvel-leléssel, s ha kell garasainkkal — mert az magyar.

Szégyenpir kell, hogy elborítsa arcunkat, ha arra gondolunk, hogy ma már a legutolsó faluban is van Kossuth-szobor, s mi még annyira sem vittük, hogy a tömbsi honvéd-emlék restaurálására szükséges csekély 1000—2000 koronát összeadtuk volna.

Magyar színházat építeni majd csak államsegélyvel tudunk a kultur-palotában, s a százszok dalárdájuknak 50. éves jubileumára rövid néhány hét alatt 60,000 koronát adtak össze. Volt közöttük olyan is, aki egymaga annyit adott, amennyiből három honvéd-emléket lehetne felállítani.

Vagy nézzük csak dalárdánkat. Pártolás híján tengődik, — mulatságain csak éppen hogy van néhány lelkes hazafi. Lám a százsz dalárda estélyeire szűk a Vigadó minden terme, báljaik ezeket jövedelmeznek, s minden kulturális célra bőségesen adakozik a gazdától le a koldusig mindenki.

Utcáink közül nincs egyetlen egy sem, mely valami dicső hazafi nevét viselné. —

Meggondoltam, hogy vidékről került hozzánk Paula és meglehet, hogy előbbeni helyén nem ütközött meg senki a modortalanságán.

Másnap egy unokanővérem a férjével jelentették be magukat ebédre. Az egyik husétel disznó kotlet volt. A mészárosunk előző estén nem küldött fel hozzánk, ezért Paulának kellett elmenni a husért. Amikor visszajött, gyorsan előszedte a kotletet és neki állt ütlegetni a husverővel.

— A mészárosunktól hozta a húst? — kérdeztem.

— Dehogy. Itt a sarki mészárostól.

— Hogyan inerte ezt megtenni, mondtam emeltem hangon, — mert Paula nagyon verte a húst. Már egyszer megtiltottam ezt magának. Nem akarom onnan a húst!

— Csupa képzelődés — hangzott vissza az ütlegek közül.

— Ne szemtelenkedjék! — kiáltottam. Tudja, hogy nem kifogástalan a sarki mé-

szárszék, ott már rendtelenségek fordultak elő. Hátha ez a hus is pondrós.

— Eh — felelte és mindig súlyosabb csapásokat mért a szerencsétlen kotletekre — agyonverem a nyomorultakat, ha volna is benne! nem kell félni.

Paula menydörgései közepette kimennek a konyhából. Csaknem megfullasztott a visszafojtott kacagás. Későbbben megegyeszer kimentem a konyhába, hogy végig kóstoljam a különböző fogásokat. Amikor a Paula birodalmába léptem éppen egy omlette-sütőt tartott a kezében. Gyors pillantással a tegnap készült omlette odasült maradékait láttam még benne.

— Lásza Paula, — mondta elég nyugodtan — ha rendes mosogatóruhát, vagy kefért használna, ilyesmi sohase fordulna elő, tegye rendbe mielőtt használatba veszi.

— Ne dühösítsen megint a nagysága! — mondta erre energikusan Paula.

Elképedtem, de vendégeimre való tekintettel nagyon nyugodtan mondtam neki:

— Viselkedjék legalább illedelmesen, ha már nem akarja belátni hibáját.

— Van eszembe, csak nem kérek bocsánatot, ha nem vétettem semmit! — szemtelenkedett Paula.

— Igazán sajnálom, hogy annyi jósgot és tulsok figyelmeztetést pazaroltam magára! — szóltam türtőztetve magam.

— Igaz is. Ez a sok szószaporítás fölösleges is volt ám! — válaszolt rá Paula.

Fejembe szállt a vér, hogy ilyet el kell tünnöm.

— Ilyen arcátlan viselkedést még idáig nem tapasztaltam, — mondtam neki dühösen.

— Elhiszem azt, — örülök ám hogy én vagyok az első, aki jól megmerite mondani az igazat, ezután majd megváltozik a nagysága! — volt az impertinens válasz.

— Elhallgasson . . . egy szót se többet . . . megértett?! — kiáltottam rá é megijedtem a saját hangomtól.

Fabricius Károly fiainak utódai — Brassó, Buzasor 8.

TELLMANN és SPEIL

Sofaszőnyeg.

Jute és plüs, futószőnyeg.

Ágygarnitúrák.

Gyapjutarakók.

Esipke- és szövettűgönyök.

Valódi linoleum 67—200 cm. széles.

1416

Figyelmes kiszolgálás!

Ezen cikkeket külön osztálya az I. emeleten.

Olcsó árak!

Nincs Kossuth, Rákóczy, Thököly, vagy a 13. aradi vértanúról elnevezett utcánk. — Pedig Magyarországon élünk és nagyjaink a hazáért dolgoztak, küzdöttek, vagy szenvedtek vértanu-halált.

Vagy tán hazaárulás lenne emléküket megörökíteni? Hiszen Rákóczy, Thököly, Kossuth a haza minden polgárért élt, szenvedett, ette a számkivetés keserű kenyerét. Az aradi 13. — nemzetiségi külömbiség nélkül halt vértanu-halált mindnyájunkért! — Emlékük még annyira sem lelkesít, hogy egy utcát elnevezzünk dicső nevükről?

Mi történnék, ha valamely lelkes hazafi egy Brassóban felállítandó Kossuth szoborra hagyná vagyonát? — A magyar nem-bánomság eltűrné, hogy e szobor soha ne létesülne.

A Czenk tetején álló Árpád szobrot hányszor csonkította meg durva kézzel az éretlen nemzetiség? — Soha a tettest ki nem nyomozták, soha meg nem büntették.

Próbálná meg valaki a nagy német-birodalom második megalapítójának — Bismarcknak óarmelyik szobrát, vagy emlékművét megcsonkítani. Izeke szakgatná a fellázdadt nemzeti önértzet.

Egyedül mi magyarok alusszuk mély nemzeti álmainkat édesdeden.

Nem ébreszt fel abból bennünket semmiféle nemzetiségi bosszu, hitvány rugás — édesdeden alszunk tovább mert

— „Ej, rá érünk arra még!”
(Folytatjuk.)

HIREK.

Brassó, 1909. nov. 8.

— **A jótékonyosság névében.** A rom. kath. jótékonyági egyesület, szegény iskolás gyermekek felruházása céljából, tevékenységét megkezdvén tisztelettel felkéri az egyleti tagokat és emberbarátokat, hogy az egyesület e nemes céljának elérésében ruházások vagy viselt, de azért használható

Ugy látszik ez volt a tónus, amely Paulácskának megfelelt. Ezentul hallgatva végzte a katonás rövidséggel osztogatott parancsaimat.

Az ebéd pompás volt és miközben Mari a szobalány lehordta a tálakat a konyhából, hangos énekszó hallatszott az ebédlőbe. Személyesen akartam beszüntetni a koncertet, de az uram és a vendégek nagyon lebeszéltek ebbeli szándékomról, egyben elhatároztuk, hogy még ma bocsájtom el az érdekes leányzót.

Vendégeink távozása után elővettem Paula könyvecskéjét és kissé remegve mentem ki a konyhába.

Amikor benyitottam, hangosan dalolt és valóságos labdázást végzett a fazekakkal és lábasokkal. Csak kiabálva szólíthattam meg. Erre pillanatnyi csend következett.

— Paula, itt a könyve, a félhavi bére, — ha elvégzett — elmehet még ma.

— Elmegyek, — természetesen — de csak holnap! — mondta hetykén. — Ezt az örökös ordítást amugy se bírom ki!

— Tableau!!

Az asszonyok hangos kacagással honorálták a kis szőke doktorné elbeszélését mire a cselédkérdés súlyos tapasztalataival ellátott kövér Balogné megjegyezte még:

— Örülj Viki, hogy oly simán folyt le az érdekes Paula eltávolítása. Tudok én ennél cifrábbat, legközelebb elmondok nektek az iszákos Vilma esetét...

ruházati cikkek adományozásával támogatni szíveskedjenek. Az adományok Fiala Antal egyleti elnökhöz, Kolostor utca 29 sz., a küldendők.

— **Köszönetnyilvánítás.** A brassói rom. katolikus főgimnázium tanártestülete mély meghatottsággal mond köszönetet úgy az erkölcsi testületeknek, valamint egyeseknek is, akik szeretett igazgatójuknak, Buslig Józsefnek váratlan és gyászos elhunytá alkalmával részvétüket fejezték ki. Különösen meghatotta a testületet a Brassói Magyar Kaszinónak és a testvér iskoláknak impozáns részvéte.

— **A városi tanács köréből.** Szabó Sándor városi tanácsos a mai naptól kezdődőleg hat heti szabadságot nyert. Távollétében Stenner Frigyes városi tanácsos végzi hivatalos ügykörét.

— **Orvosl körökből.** Dr. Deppner Vilmos két heti tartózkodásra elutazott Brassóból, amit ezután is tudat pácienseivel.

— **A Jótékony Protestáns Nőegylet** a múlt héten tartotta közgyűlését a tagok igen meleg érdeklődése és élénk részvéte mellett. E nemes célú egyesület gyűlésének különben már programja is igen széleskörű érdeklődést keltett a tagok között. A magasztos hivatás teljesítésére buzdító elnöki megnyitó után az új védnökök üdvözölte a közgyűlés igen meleg ovációval. A program többi pontját az új titkárok üdvözlése, új tagok választása, jelentés, a p. vizsgáló bizottság felmentése, jövő évi költségvetés, indítványok képezték. A jótékony célért fáradhatatlan tagok új módját keresték annak, hogy a karácsonyi felruházásra fordítandó összeget az eddigieknél is meg-nagyobbiíthassák, hogy az egyesület a nemes és magasztos emberbaráti hivatásnak megfelelően minél több szegény és nélkülöző embertársunknak nyújthasson segítyt. Ezért határozta el az egyesület, hogy f. év novemberében estélyt rendez s ennek jövedelmét a szegények szenvedéseinek enyhítésére fordítja. A legmegfelelőbb programpontra kínálkozott az estély számára s a tagok általános beleegyezése mellett határozott egy szindarab előadása. A választmány fáradhatatlan alelnöknőjével az élén a legnagyobb ügybuzgalommal fogott hozzá, hogy az est előkészítésével fényes sikert érjen el. Az anyagi sikert előmozdítandja az általános és humanus cél, az erkölcsi pedig az az igazán elite, kiművelt izlésű kis művészi gárda, melyet a rendezőségnek az estélyen előadandó szindarab számára megnyernie sikerült. Herczeg Ferencz eleven, ötletes, magyar zamatú és eléggé aktuális darabját, a Gyurkovics leányokat kellő rutinnal játszó művészi érzékű tagok fogják kreálni. A f. hó 20-án előadandó darab próbái már javában folynak s ezekből ítélve az est igen fényes sikerűnek ígérkezik.

— **A Valborg Svärdröm** hang-i versenyre, mely e hó 11-én lesz a Vigadóban, már csak nagyon kevés jegy van. Ak még helyet akar magának biztosítani, forduljon a Herz-céghez (Kolostor-utca 22.) ahol még e fennmaradt jegyek kaphatók.

— **Továbbképző iparos-tanfolyam.** A brassói továbbképző iparostanfolyamot, amint azt előre jeleztük, f. hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor nyitotta meg ünnepiesen Dózsa János szakiskolai igazgató az ipari szakiskola egyik helyiségében. A tanfolyam megnyitásán jelen volt a tanfolyam hallgatóin kívül Nagy József ipartestületi el-

nök is. — Az előadások minden pénteken este 7 órától kezdődnek.

— **Az agyagfalvi székely-emlék** ügye a megvalósulás felé közeleg. Hargita Nándor szobrász, a székelyudvarhelyi állami kö- és agyagipari szakiskola művész igazgatója igen csinos emléket tervezett. A kiváló művészi érzékre valló tervezet kivitel esetén, teljesen alkalmas lenne a székely nemzetnek az agyagfalvi réthez fűződő, történelmi nevezetességü érzelmeihez és dicsőséges hazafiúi ténykedéséhez. Az emlékmű 9 méter magasra és 5.75 méter szélességre van tervezve. Erdélyrészi anyagból előállítva. Az öt székely vármegyét: Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tor-daaranyos- és Udvarhelyvármegyét öt egymásból kifolyó oszlop allegorizálja, mint a székelység együttes erősségét, egyetértését. Talapzatán az öt székely vármegye ősi címere látható, míg a tetőzetet befejezésül kíváncson Szent István bronzból öntendő koronája ékesíti. Az alépitmény kemény kőből, ciklops fallal, babér bronzdiszitményekkel a két első sarkon, a székelység dicsőségét jelképezi.

— **Szenzációs pénztárrablás.** Vasárnap reggeli lapunkban ezen a címen megírtuk, hogy Pelicsák József, a plojesti olajfinomítógyár igazgatója feljelentést tett a brassói rendőrségen, hogy a gyár pénztárából 40,000 koronát ismeretlen tettesek elraboltak. Pelicsák ma telefonon arról értesít bennünket, hogy a tettesek megkerültek. Az egyik, a gyár egyik szolgája, Nicolescu István, akit Plojesten tartóztattak le, a másik pedig ennek egy tántársa, akinél a rablott pénz egy nagy részét is megtalálták, s akit maga Pelicsák József fűlt le itt Brassóban.

— **A Brassói Magyar Dalárda II-ik dalestélye.** A „Brassói Magyar Dalárda” 1909. évi november hó 13-án (szombaton, este 8 órakor tartja Budeusz Aladár karnagy ur vezetése és — a városi zenekar közreműködése mellett — az lp. regylet nagyszobájában táncsal egybekötött II-ik rendes dalestélyét. Belépti-díjak: személy-jegy 2 kor., család-jegy (3 személyre) 5 kor., tanuló-jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók: Nagy István egyleti pénztáros ur lensori kálapüzlétében és az estély napján este 7 órától a Gewerbeverein pénztáránál. A dalestély műsora a következő: 1. Bellovics Imre: „A kürt”. 2. Dalok. Énekli: Baumann Josefina urnő. Zongorán kíséri: Stadler József. 3. Csokonai—Lavotta—Hoppe: „A reményhez”. 5. Gárdonyi—Révfy: „Éjjel a Tiszán”. 5. Magyar népdalok. Énekli: Girsik Gyula. Cimbalmón kíséri: Zsuffa Jenő. 6. Vig dialóg. Cs. B. és Cs. M. 7. Móra, Hoppe: „Magyar dalsorozat.” Az estély tiszta jövedelmének 10 százaléka a tömösi honvédelmi restaurálási költségeire fordítatik.

— **Letartóztatott pénzhamisító banda.** Kolozsvárról írják: Pompás fogást csinált a kolozsvári rendőrség. Letartóztatott egy csapat cigány embert és egy pár környékbéli földmivest, akik egy egész csomó, pénzhamisításhoz szükséges holmit vittek magukkal és legalább is egy néhány ezer korona áru hamis pénzt akartak gyártani. A vallatás során kiderült, hogy a hiszékeny és korlátolt parasztagdákat fényes ígéretekkel ültették föl a cigányok. Hosszu Simon és Orbán János gazdákat keresték föl ilyen tervekkel. A két gazda megszédült az ezresek fölemlítésére és 200 koronát adtak át Rostás Koszta 29 és Rostás Gyula 25 éves cigányoknak a szükséges holmik

beszerzése véget. A kolozsvári vasuti állomás közelében össze is találkoztak Hosszszuék a cigányokkal, akik egy csomó cinkrudat aranyport, gipszet és egynéhány olvasztócsészét raktak a báméskodó gazdák elé. A Ferencz József-uton posztoló rendőrnek csakhamar fölűnt a cigányokkal sugdolódzó parasztok társasága. A kérdésre vont parasztgazdák a legteljesebb zavarban vallották meg, hogy mire készültek, a cigányok azonban tagadtak. Hosszu Simon bevallotta, hogy a cigányok fényes ígéreteket hangoztattak: nem kevesebb, mint 12.000 korona készpénzt ígértek nekik. Rimóczy József dr. rendőrkapitány a kihallgatás után elkobozta a bűnjelkeket, a póruljárt banda tagjait pedig előzetes letartóztatásba helyezte.

— **A máv. olvasókör cabaret-estéje.** (Saj. tud.) A máv. olvasókör-, mint annak idején jeleztük, f. hó 6-án műsoros táncmulatságot rendezett saját helyiségeiben. Az előadás, melyet zsufolt ház nézett végig, reménytelenül jól sikerült. Az elsőpontban a kis Horváth Rózsika kedvesen szavalt és tapson kívül a rendezőség részéről jutalomban is részesült. Ezután Székely György művészi hegedűjátékában gyönyörködött a közönség. A váratlan fordulat c. dialogban Virág Erzsike és Róssa István nagy sikert értek el. Kövendi Rózsikának „Jön a vőlegény” c. monológját lelkes tapssal honorálták a nézők. Sigmond Gyula tehetségre valló szavallatával teljesen megérdemelte az az ovációt, a melyben részesült. A hatodik pontban Mester Mariska „A hangsúly” c. monológját adta elő és a közönség e számnál sem fukarkodott tapsaival. Aschauer Iduska oly kedves sikkal énekelt egy kuplét, hogy közkíváncsún kellett ismételnie. Lapunk kedvelt munkatársának, Tourbillonnak dialogja, „A tanító ur” következett ezután, melynek előadói Mester Mariska és Róssa István folytonos derűtségben tartották a közönséget és valóságos tapsvihart arattak. Papp Irénke és Fogarasi Andor a „Mézeshegyek után” c. dialogban élvezetesen játszottak, sőt Papp Irénke játékát tulzás nélkül nevezhetjük művészi. Nem kevésbé volt kitűnő Kozma János alakítása a „Fuzsi-tus muzsikás”-ban. Az előadás után táncra perdült a fiatalság és feszelen jókedvben táncolt világos reggelig.

— **Birkózások a oirkuszban.** A vasárnap esti mérkőzések megkezdése előtt ismét megjelent a manégben Gotsch amerikai világbajnok, hogy a vezetőséget rá bírja arra, hogy Peyrusset revanche mérkőzésre szorítsa. Peyrusse hosszas kapacitálás után lapunk szerkesztőségének közbelépésére kénytelen volt engedni a közóhajnak és közelebből szembeáll Gotschsal, hogy végleges döntőmérkőzésüket megvívják. Vasárnap délután két pár mérte össze erejét. Sturm 15 perc alatt legyőzte Milot, aki igazán elmondhatja magáról, hogy nincs a teremtsben vesztes csak ő, legfeljebb még Nagy (Károlyi) Vilmos, akit még Vanyek is legyőrt, ha 25 percig tartott is a miniatűr herkulesi munka. Este már sokkal érdekesebbek és izgalmasabbak voltak a birkózások. Hitzler és Nagy Sándor küzdelme a legszébb mérkőzés volt az idén látottak között. Egyetlen egyszer sem volt szükségük a két nagy eleganciával és pedáns szabály szerűséggel birkozó mesternek birói beavatkozásra. Hitzler gyönyörű küzdelem után 27 perc alatt legyőzte Nagyot. Peyrusset rettetes hadakozás, csápkodás, ordítás után

23 perc alatt győzött a kimért flegmával és óvatosan küzdő Hansen ellen, aki a mérkőzés befejezése után, dacára a bíró felszólításának, nem méltatta ellenfelét kézszorításra. Viharos tapsokkal honorálta a közönség Gotsch győzelmét Vanyek felett, aki orvul támadta meg az amerikait, de ez talán éppen az orvtámadás által felbőszülve szinte emberfeletti erővel végzett szinte momentán a ravasz lengyellel.

Hétfőn este is három pár mérkőzött. Lebouché 15 perc alatt legyőzte Milot, Gotsch és Hitzler küzdelme eldöntetlen maradt, Pfaff a második harmadidőben győzött Angelescu ellen.

— **Cipészek műsoros táncestéje.** A brassói önálló cipészek szakképző, rokkantségélyző és temetkezési egylete vasárnap este tartotta meg műsoros táncestélyét a központi szálló nagytermében. A sikerült műsort tánc követte, amely a reggeli órákban ért véget.

A VÉRSZEGÉNYSÉGET,

EZT AZ ALATTOMOS BETEGSÉGET meg kell szüntetni a SCOTT-féle osukamájolaj EMULSIÓ-val, mielőtt tulságosan elharpódnék.

Az arc megpirosodik, megtelik és az életkedv visszatér mindazok meglepetésére, akik először használják a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védőegyet — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

Az eredeti SCOTT-féle eljárás által izletessé és emésztetővé tett legtisztább alkatrészek, melyek a vérszegénységnek utját állják, képezik a SCOTT-féle EMULSIÓ világsszerte ismert sikerének titkát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Törvényszék.

Brassó, 1909. nov. 8.

§ **Gyujtogatás vádja alatt.** (A VI. esküdszéki tárgyalás. Penciu János alsó-venicei gazdálkodó azzal volt vádolva, hogy egy csürt ez év április havában felgyujtott Alsó-Venice községben. Minthogy vádlott igazolni kívánta, hogy a csür az ő tulajdonát képezte, a mai esküdszéki tárgyalás elnapoltatott.

§ **Róssa Sándor az esküdtbíró-ság előtt.** Nehogy azt higye valaki, hogy a betyárvilág híres alakja fölött fog a brassói esküdtbíró-ság ítélkezni. Sokkal kevesebb bünnel terhelt egyénről van szó. Róssa Sándor fogarasi kőműves a vádlott. Az a vétke, hogy Fogarason a tavasz folyamán igen jó kedve támadt, s a mulatás hevében elfeledkezett magáról, botrányt rögtönzött. Sauer Frigyes rendőr hiába intette rendre, sőt mikor kiakarta a „teremből” vezetni Róssa Sándor előrántotta revolverét, s rálőtt a rendőre. A golyó szerencsére nem talált. E hó 11-én fogja az esküdszék a szándékos emberölés kíséretével vádolt Róssa Sándor bűnyűjét letárgyalni.

Egy új ház eladó

Kereszt-utca 23. sz. a.

—2095—

Telefon — Távirat.

Saját tudósítónk jelentése.)
(Budapest, 1909. november 8.)

A makói beszámoló.

Makóról jelentik: Justh Gyula tegnap tartotta meg itt beszámoló beszédét. A beszámolóra 94 képviselő kísért el Justhot, de a függetlenségi pártnak még nagyon sok tagja mentette ki magát táviratilag.

Justh Gyula beszámolójában első sorban a parlament eddigi tevékenységével foglalkozott s arra az eredményre jutott, hogy a parlament eddig számos, az országra nézve üdvös törvényt alkotott.

Beszéde folyamán kifejtette, hogy a kisebbség most akar belefurakodni a korona és a többség közé s meg akarja akadályozni a többség érvényesülését. Ezt pedig a függetlenségi párt, mint többség nem engedheti meg, ha nem akar eddigi küzdelmeiben a legcsekélyebb eredmény elérése nélkül föl hagyni. A koalíció fönntartásával további eredményeket elérni nem lehet. A függetlenségi pártnak követelnie kell az önálló banknak 1911-re való felállítását. Ellenzi a választójognak a pluralitás elve szerint való megvalósítását.

Justh Gyula után Holló Lajos beszélt. Beszédében úgy nyilatkozott, hogy a bankcsoporthoz el van készülve az önálló bank érdekében a legelkeseredettebb küzdelmet folytatni.

A beszámolót bankett követte.

A mérsékelt függetlenségek bankettje.

A függetlenségi párt mérsékelt elemei tegnap este tartották meg az Országos Kaszinóban a Kossuth üdvözlésére rendezett ebédet. Az ebédnél mindössze 59 függetlenségi képviselő jelent meg.

Kossuth Ferenc beszédében mindenekelőtt üdvözölte a függetlenségi párt jelenlevő tagjait s megköszönte a bizalmat, amelylyel őt megtisztelték. — Ő, mint a függetlenségi párt vezetője, felkéri a párt tagjait, hogy azokat az eszméket, amelyekért küzdenek, ne csak a népgyűléseken hirdessék, hanem fejezzék ki a király előtt is nyíltan törekvéseiket. Küzdjenek mindenért, ami a nemzet javát biztosítja, de ne fussanak fejjel a falnak. — Őt nem fogja elhatározásában semmi sem megingatni s ha azokat a terveket, amelyekért küzd, nem fogja tudni megvalósítani, úgy mint száműzött fog a politika színteréről visszavonulni.

Kossuth után Apponyi Albert is beszélt. Tiltakozott azon feltevés el-

len, mintha a függetlenségi pártot a szakadás következtében két vezér vezetné:

Wekerle a királynál.

Bécsből jelentik: Wekerle tegnap délben utazott el Bécsbe. Elutazása előtt hosszasan tárgyalt Zichy Aladár gróffal és Apponyi Albert gróffal.

Délután 1 órakor jelent meg ő Felsége előtt, ahol előterjesztést tett a kormány lemondása ügyében, majd beszámolt a tegnapi budapesti és mátkői eseményekről.

A képviselőház megnyitása.

Justh Gyula a képviselőházat folyó hó 12-ére összehívta.

Az ülés tárgya a további parlamenti intézkedések eldöntése lesz.

A Haverda-ügy.

Szabadkáról jelentik: a mai tárgyaláson Lengyel Zoltán védő levelekkel próbálta igazolni Vojtha alibijét.

A tanúk kihallgatása következett azután sorra, akik többnyire budapesti postahivatali tisztviselők voltak, akik igazolták Vojtha alibijét.

Az elnök ezután egy jegyzőkönyvet olvastatott fel, amelyet Jánossy állítólag a vizsgálóbíróknak adott át s amely az ügyre nézve fontos adatokat

kat tartalmaz s különösen súlyos vádakkal illeti Vojthát és Mariskát.

Jánossy tiltakozik az ellen, mintha ő adott volna át feljegyzéseket a vizsgálóbíróknak, különösen pedig olyanokat nem, amelyekben vádolta volna Mariskát.

Az elnök elrendeli Jánossy börtönben írt memoárjainak felolvasását. Ugy Bródy, mint Lengyel védők tiltakoztak a memoárok felolvasása ellen. Mindezek dacára elrendeli a bíróság a feljegyzések felolvasását. A védők ez ellen semmiségi panaszt jelentettek be. A memoárok felolvasását délután kezdték meg, amely késő estig tartott.

A „BRASSÓI LAPOK” előfizetési díja.

HELYBEN vagy VIDÉKRE:
házhoz hordva. postán küldve.

Egy évre	20.—
Fél évre	10.—
Negyed évre	5.—
Egy hóra	1.70

Előfizetni bármely naptól kezdve lehet
Mutatványszámokat készséggel küldünk.

Egy kis lakás

szoba, konyha stb. kiadó. Kórház-utca
14., hátul az emeleten. Ért.: MAYER
IGN. főállatorvos, Gyulafehérvár. 2160

**Brassói- posztó- divat- és kötött-
szövöttáru gyárak,**

Scherg Vilmos és Társai

ajánlják jóhírnevű gyártmányaikat ugymint mindennemű
posztókat, divatszöveteket,
egyenruhaszöveteket, viz-
mentes lodeneket, szőnyegeket,
utazó plaideket, ággy-
terítőket, kocsipokrócokat,
lópokrócokat stb. stb. stb.

RAKTÁR:

BRASSÓ, Ferenc József tér.

Számos legmagasabb díjakkal kitüntetve.

Irodai

helyiségnek rendkívül alkalmas utcai szoba, külön bejárattal azonnal kiadó.
Cím a kiadóhivatalban. 2163

Szállás kerestetik

100 személynek nov. hó 17—22-ig.
Ajánlatok M. L. jelisével ár megjelöléssel e lap kiadóhivatalába kéretnek.
2171

Tan. sz. 17827—1909.

Hirdetmény.

A városi tanács ügyosztályai részére az 1910. évi január hó 1-től 1912. évi december hó 31-ig szükségelt író és irodai szerek szállításának biztosítása tárgyában, a városi gazdasági hivatalban 1909. évi november hó 23-án, szombaton délelőtt 19 órakor írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A közelebbi ajánlati- és szállítási feltételek a városi gazdasági hivatalban az ajánlati versenytárgyalás napjáig a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Brassó, 1909. évi november hó 1-én.

2172

A városi tanács.

Tan. sz. 17826—1909,

Hirdetmény.

A városi hivatalok részére az 1910. 1911. és 1912. években szükségelt könyvkötőmunkák kivitelének biztosítása tárgyában, a városi gazdasági hivatalban 1909. évi november hó 16-án kedden délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A közelebbi ajánlati és szállítási feltételek a városi gazdasági hivatalban a rendes hivatalos órák alatt azaz délelőtti 8—12 óráig megtekinthetők.

Brassó, 1909. évi november hó 1-én.

2173

A városi tanács.

BRASSÓI LAPOK

KÖNYVNYOMDÁJA

készít mindenféle nyomtatványokat a legszebb kivitelben és legjutányosabb árban.

A legszebb képes levelezőlapok, finom és divatos, szebbnél-szebb levélpapírok;

Iskolatáskák, író- és rajzeszközök, valamint mindenféle iskolai cikkek nagy választékban kaphatók

a „BRASSÓI LAPOK” könyvkereskedésében
BRASSÓ

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Legnagyobb
nyeremény
legjobb eset-
ben 1 millió
korona.

NE MULASSZA EL

600,000 és
400,000 K.
nyeremény.

az I-ső osztálylyal kezdődő m. kir.
25-ik osztálysorsjátékban részt venni.

Friede Gyula és Trs.

a főelárusítók

RASSÓ,
Kolostor-u. 36.

Fiók: NAGY-SZEBEN,
Nagydisznódi-u. 1.

Huzás nov. 18. és 20-án lesz

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsj. $\frac{1}{4}$ sorsj. $\frac{1}{2}$ sorsj. $\frac{1}{1}$ sorsj.
1-50 kor. 3 kor. 6 kor. 12 kor

hivatalos árban.

Megrendelések azonnal, de csak a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett eszközölhetnek.

Postai befizetési lapok és játéktérvek kívánatra bérmentve küldetnek.

200,000 és
100,000 K.
nyeremény.

90,000 és
80,000 K.
nyeremény.

Népszerű Életbiztosító Intézet

Brassó székhelylyel

Főügynökséget

kíván felállítani. E vezérügynökség havonta 5—600 koronát jövedelmezhet — Óvadék az inkasszóra 2000 koronára van megállapítva, és az vagy készpénzben, vagy pedig óvadékképes papirokban depónálódó.

Ajánlatok **Vezérügynökség** 1715 jelige alatt BLOCKNER I. hirdető irodájába, Budapest, IV. ker. Sütő utca 6. küldendő. 2168.

KIADÓ

Kut utca 23. sz. alatt

2 Üzlethelyiség

egyik üzlethelyiséghez még tartozik 2 szoba és konyha lakásnak.

Ugyanott az emeleten egy 4 szobás lakás és több butorozott szoba is kiadó.

Továbbá vendéglői berendezés is eladó.

2080 Értekezni ugyanott.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem nagybecsű megrendelőim és a pártoló közönséget, hogy Kapu-utca 32. szám alatti férfi szalonomat **Weiss-Mikály-utca 6 szám alatti** üzlethelyiségembe helyeztem át f. évi szept. hó 22-étől fogva. — Továbbra is biztosítom pontos és figyelmes kiszolgálásomról tiszte megrendelőimet.

S egyben ajánlom dus tartalmu szövetraktáromat s kérve becses pártfogásukat

kiváló tisztelettel

Kósa Albert,
szabómester.

(Brassó, Weiss-Mihály-u.6.)

Hann Károly

(Sárkány)

Kávéház- és vendéglőjében

kitűnő ital és étel, természetes borok olcsó árak mellett szolgáltatnak fel. 2164

Fekete-u. 39.

sz. alatt, özv. WEINSTEINNÉNÁL több féle butor jutányos áron eladó. Szekrények, szőnyegdivány és többfélék szintén elutazás végett eladók. Értekezhetni Kórház-sor 12. sz. alatt.

2165 Ungár Helénnél.

Magyar
forrás.

Húgyhajtó és Húgysavoldó Magyar
forrás.

SZULTÁN-FORRÁS.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dús Lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dús Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese, húgykö- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kútkezelőség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszel. Páris, London, Newyork, Ostendé.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten, Igazgatóság: III—93.

Budapesti főraktár IV., Ferenciek-tere 3. — Telefon 5—12.

Főraktár Brassóban: Dréssnandt Vilmos bel és külföldi ásványvizkereskedésében. Kolostor-utca 23. — Telefon 318.

PENZ EMET nem akarom az ablakon kидobni és ezért csak

vásárolom be ruhaszükségletemet az őszi és téli idényre.

Izsák Henrik és Társa cégnél

Brassó, Kapu-utca 9—11. sz.

Reklám-árak:

Férfi-osztály:

Őszi felöltő . 18 K
Atmeneti kabát 20 „
Loden-gallér . 11 „
Fekete és barna
téli kabát . 17 „
Őszi és téli öltöny 17 „
Kabát szörme bél. „
téli „ 12 „
Téli nadrág . 6 „

Fiu osztály.

Őszi és téli öltöny 11 K
Atmeneti kabát . 14 „
Téli kabát 15 „
Öltöny 3—10 éves részére 6 „
Télikabát 3—10 é. rész. 9 „

Uj üzlet!

Az összes áru a legújabb divat szerint a legjobban van

elkészítve

Uj üzlet

Pótolja a mérték után készült munkát.

Nagy választék városi és utazó-bundákban, lábzsákokban és valódi bőrkabátokban, továbbá sport, vadász és kocsis diszöltönyökben.

GOLDSTEIN B. mellőző különlegességek Kolostor-utca 21.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia „B. Scoala” - BCU Cluj

Lapfőrajdonos a „Brassói Lapok” nyomdája.